

جهان آموزش باز و از راه دور

محمود علیمحمدی

دانش و مهارتها تبدیل شده است. در این فرآیند، دانش‌پژوهان، دانشمندان، معلمان، مدیران اجرایی و سیاستمداران، برخی از سنتها، باورها، روشهای تدریس و ارزیابی و مدیریت در تمام سطوح آموزش را به زیر سؤال برده‌اند. جای تعجب نیست که آموزش از راه دور را به عنوان ستون اصلی آموزش عالی در بسیاری از کشورهای جهان ببینیم. در ربع قرن آینده نیز رشد و توسعه این نوع آموزشها بیش از گذشته خواهد بود. در آن هنگام درسهایی که از گذشته و حال آموخته‌ایم، نظیر تجاربی که در این کتاب بدان اشاره شده است، بسیار با ارزش و سودمند خواهد بود.

این کتاب نشانگر تجربه‌ای بین‌المللی در آموزش باز و از راه دور است و برای دست‌اندرکاران امور آموزشی در کشورهای در حال توسعه بسیار قابل توجه است و می‌تواند نقش بارزی در توسعه نیروی انسانی آنان ایفا کند. برخی از مؤسسات مورد اشاره در کتاب، بسیار پیشرفته هستند. تعدادی از آنها نیز پیشرفته‌ترین تسهیلات در جهان را دارند. به هر تقدیر، همه آنها اجزای جنبشی هستند که پوششی جهان شمول دارد. بنابراین همسویی با این نهضت جهانی سودمند و ضروری است. این مجموعه به همت دکتر مانجولیکا سریواستاوا

*The World Of Open and Distance Learning, Editors,
V.Venugopal Reddy and Manjulika S., New Delhi 2000.*

کتاب *جهان آموزش باز و از راه دور* به ارائه ۱۸ پژوهش موردی از دانشگاههای کشورهای در حال توسعه و ۹ مورد از مؤسسات آموزش عالی کشورهای توسعه یافته می‌پردازد. این پژوهشها به اطلاعات عمومی ما در مورد آموزش باز و از راه دور می‌افزاید و توجه ما را به تنوع و غنای این نوع آموزشها در سراسر جهان سوق می‌دهد. این مجموعه عمدتاً در مورد دانشگاههایی سخن به میان می‌آورد که بسیار بزرگ هستند و گروه‌کثیری از علاقه‌مندان به آموزش عالی را در کشورهای نظیر چین و هندوستان تحت آموزش قرار می‌دهند و یا به تشریح امور مؤسسات کوچکی می‌پردازد که در نقاطی نظیر هنگ‌کنگ یا کشور پرتغال مستقر هستند.

آموزش باز و از راه دور کماکان در سراسر جهان در حال توسعه است. در برخی نقاط، این نوع آموزش تنها راه دسترسی به آموزش عالی است. با مطالعه این کتاب درمی‌یابیم که آنچه به شکل نوآوری در آموزش در حدود سی سال پیش مطرح شد، امروز به نیرویی بسیار قوی برای ارائه فرصتهای آموزشی به میلیونها نفر از جویندگان

دکتر ونوگوپال ردی گردآوری شده است. دکتر سریواستاوا از جمله معدود افراد از کشور هندوستان است که موفق به اخذ مدرک دکترای آموزش از راه دور شده است. وی از سال ۱۹۸۹ میلادی تاکنون عضو هیئت علمی دانشگاه باز ایندیرا گاندی هندوستان بوده است. او در حال حاضر نیز، علاوه بر تدریس، در مؤسسه پژوهشی آموزش کارکنان به کار اشتغال دارد. دکتر ردی نیز عضو هیئت علمی دانشگاه ایندیرا گاندی است و با همکاری دکتر سریواستارا، سه کتاب به صورت مشترک تألیف نموده که همگی در زمینه آموزش باز و از راه دور است.

در بخش مقدماتی کتاب، مقاله مبسوطی با عنوان "گذار آموزش باز و از راه دور" توسط گردآورندگان این کتاب به رشته تحریر درآمده است. بخش اول این اثر شامل ۱۹ پژوهش موردی از مؤسسات آموزش عالی کشورهای در حال توسعه است. در بخش دوم ۱۰ مؤسسه آموزش عالی مستقر در کشورهای توسعه یافته مورد نقد و بررسی قرار گرفته است. در بخش سوم ۱۰ مقاله از صاحب نظران آموزش باز و از راه دور جهان ارائه شده است. ■

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی